ॐ

श्रीमद्-आद्य-शङ्कर-भगवत्पाद-परम्परागत-मूलाम्नाय-सर्वज्ञ-पीठम्
श्री-काञ्ची-कामकोटि-पीठम्
जगद्गुरु-श्री-शङ्कराचार्य-स्वामि-श्रीमठ-संस्थानम्

मार्कण्डेय-संहितायां श्री-शङ्कर-वैभवम्

श्री-शङ्कर-गुरु-चरण-स्मरण·मभीष्टा·र्थ-करण·मखिलानाम् ।
सम्भवतु सर्वदा मम सम-रस-सुख-भाग्य-दान-निपुण-तरम्॥ १ ॥

श्री-शङ्करा·चार्य-पदा·रविन्द-सेवा हि सर्वे·प्सित-कल्प-वल्ली।
लभ्येत जन्मा·न्तर-पुण्य-योगात् सु-जन्मभिः शुद्ध-मनो·भिषङ्गैः ॥ २ ॥

शङ्कर-गुरु-चरणा·म्बुज·मखिल-जग·न्मङ्गलं मन·स्यनिशम्।
कलयामि कलि-मला·पह·ममित-सुखा·धायकं बुधे·न्द्राणाम्॥ ३ ॥

लोका·नुग्रह-तत्परः परशिवः सम्प्रार्थितो ब्रह्मणा
चार्वाका·दि-मत-प्रभेद-निपुणां बुद्धिं सदा धारयन्।
काल·ट्याख्य-पुरो·त्तमे शिवगुरु·र्विद्या·धिनाथ·श्च यः
तत्-पत्न्यां शिव-तारके समुदितः श्री-शङ्करा·ख्यां वहन्॥ ४ ॥

ज्ञात्वा पञ्चम-हायने च निखिलं शास्त्रा·र्थ-तत्वं सुखात्
अश्वि·न्याह्वय-तारके यति-वरो भूत्वा नदी-मध्य-गः।
श्री-गोविन्द-गुरु-प्रसाद-सितया बुध्या मुहु·र्विद्विषः
जिग्ये तिल्ल-वने प्रशस्त-तर-धीः श्री-शङ्करा·ख्यः सु-धीः॥५॥

परितप्त-पञ्च-लोह-स्तुति-पानेना·तिविस्मितान् शिष्यान्।
परिहृत्य परम-योगी परमै·कान्ता·तिसुख·मगा·दखिलम्॥६॥

नेपाले·श्वर·माकलय्य त·दनु श्री-नीलकण्ठे·श्वरं
हैमं शैल·मपार-पुण्य-बदरी-केदार-मारा·दगात्।
श्रीशैलं कनका·चलं शुभ-महा-कैलास·मासेदिवान्
लोका·नुग्रह-काम्यया नि·रुपमः श्री-शङ्करा·र्यो गुरुः॥७॥

नेपाले·श्वर-पञ्च-वक्र-कमला·मोदा·तिभारो·ल्लसत्-
पञ्च-द्वार-शुभा·लये निवसतिं कृत्वाऽथ योगी·श्वरः।
वाञ्छा-सिद्धि·मवाप्य विश्व-जनकं श्री-नीलकण्ठे·श्वरं
प्राप्य प्रौढ-तप·श्चचार च ततः श्री-मेरु-शैलं ययौ॥८॥

तत्र स्वर्ण-शिलो·च्च-सानु-शिखर-प्रत्यन्त-शैलान् गुहाः
वेदान्ता·गम-सप्त-कोटि-सु-महा-मन्त्रान् महा·घा·पहान्।
सम्भाव्या·तितरां पुरश्चरणया लब्ध्वाऽष्ट सिद्धी·स्ततः
कृत्वा मेरु-नुतिं महा·र्थ-जनिकां कैलास-शैलं ययौ॥९॥

गत्वा कैलास-शैलं जग·दखिल-गुरुः शङ्करा·चार्य-योगी
दृष्ट्वा सा·म्बं शिवं तं स्वय·मिति सुचिरं चिन्तय·न्नन्तरङ्गे।
लब्ध्वा पञ्चा·त्म-लिङ्गा·न्यमल-तर-शुभा·लिङ्गिता·न्यङ्ग-भाजां
भूत्यै सौन्दर्य-सारं हिम-गिरि-दुहितुः प्रापयन् गा·मयासीत्॥१०॥

काञ्च्यां श्री-कामकोटीं कलि-मल-शमनीं कल्पयित्वा सुरे·शो
श्री-विद्या-राज-पीठा·र्चन-महित-महाराज्य-साम्राज्य-लक्ष्मीम्।
संवेश्या·त्मीय-शिष्ये सकल-भुवन-सम्मोद-हेतो·र्महा·त्मा
चिद्-रूपः स्वा·नुभूतिं भजति भव-महाम्भोधि-सन्तारणाय॥ ११॥

शिव-लिङ्गं प्रतिष्ठाप्य चिदम्बर-सभा-तले।
मोक्ष-दं सर्व-जन्तूनां भुवन-त्रय-सुन्दरम्॥ १२॥

वैदिकान् दीक्षितान् शुद्धान् शैव-सिद्धान्त-पार-गान्।
पूजा·र्थं युयुजे शिष्यान् पुण्या·रण्य-विहारिणः॥ १३॥

सिद्धि-लिङ्गं तु केदारे नीलकण्ठे वरे·श्वरम्।
प्रतिष्ठाप्य महायोगी परां प्रीति·मवाप सः॥ १४॥

काञ्च्यां श्री-कामकोटौ तु योग-लिङ्ग·मनुत्तमम्।
प्रतिष्ठाप्य सुरेशा·र्यं पूजा·र्थं युयुजे गुरुः॥ १५॥

श्री-शङ्करा·र्य-योगी शृङ्गगिरि-स्थान·मगम·दखिले·शः।
श्री-शारदा·ख्य-पीठे शिव-लिङ्गं भोग-नामकं चक्रे॥ १६॥

अहोबिल-नृसिंहा·ख्य-स्थले श्री-शङ्करो गुरुः।
नृसिंह-यन्त्रो·द्धरणं चकार जगतां मुदे॥ १७॥

श्री-वेङ्कटे·श-वृष-शैल·मुपेत्य योगी
यन्त्रं जगत्-त्रय-वशीकरणो·द्यतं तत्।
चक्रे चरा·चर-गुरु·र्जगतां विभूत्यै
श्री-शङ्करो निगम-शेखर-पार-गोऽयम्॥ १८॥

ये वा राज-कुलो·द्भवा गुरु-पदा·म्भोजा·र्चनं भक्तितः
ना·तन्वन्ति न मानयन्ति न च वा सम्मोद·मायान्ति वै।
स·न्त्युर्वी-विभवे त एव धन-धान्यै·श्वर्य-हीनाः क्षणात्
क्षीणा यान्ति पराजयं ननु ततः श्री-देशिकं पूजयेत्॥ १९॥

ये वा गुरु-चरणा·म्बुज-विद्वेषं तन्वते दु·रात्मानः।
ते दुर्गति·मचिरेण प्राप्य पत·न्त्यन्ध-तामिस्रे॥ २०॥

ये रुद्रा·क्ष-विभूतिभिः कृत-शुभा·लङ्कार-देहा महा...
देव-ध्यान-जपा·र्चनासु निरता·स्तैः शङ्करा·र्यो गुरुः।
सम्पूज्यः सततं सुदूर-धरणा·व·प्यास्थितः श्री-पतिः
ब्रह्मा सा·म्ब-सदाशिवोऽपि वितर·न्त्येतेषु राज्य-श्रियम्॥ २१॥

सङ्कट-समये जगतां शङ्कर-गुरु-चरण-पङ्कजं शरणम्।
इति जय-घण्टा-घोषः कस्य मनो·दन्तिनं न भूषयति॥ २२॥

काशी-प्रमुख-महा-स्थल-संस्थापित-सकल-धर्म-सारोऽयम्।
गुरु·रपि च मेरु-मन्दर-कैलासा·दि·ष्वमेय-महिमाऽव्यात्॥ २३॥

महा-त्रिपुर-सुन्दरी-रमण-चन्द्रमौली·श्वर-
प्रसाद-परिलब्ध-वाङ्मय-विभूषिता·शा·न्तरम्।
निरन्तर·मुपास्महे निरुपमा·त्म-विद्या-नदी-
नदी-नद-पति-प्रभं मनसि शङ्करा·र्यं गुरुम्॥ २४॥

स्मरामो मानसे नित्यं शङ्करा·चार्य-पादुकाम्।
भवा·म्भोधि-महा-नौकां भक्त-श्री-कामधेनुकाम्॥ २५॥

आदित्यं जग·दम्बिकां हरि·मिभे·न्द्रा·स्यं महे·शं गुहं
पूजायै परिपूर्ण-मानस-तया मेने यतिः शङ्करः।
शिष्येभ्य·श्च ददौ मुदा सुविमलां श्री-शैव-पञ्चा·क्षरीं
विद्या-वैदिक-मार्ग-दर्शन-गुरुः श्री-ष·ण्मत-स्थापकः॥ २६॥

जग·दखिल-गुरु·रवादी·दखिलान् शिष्यान् प्रति प्रसन्न-मनाः।
अद्वैत-मत-निविष्टैः पञ्चा·यतना·र्चनं प्रकर्तव्यम्॥ २७॥

एवं निर्णय·मतनोद् वैदिक-मार्ग-प्रवर्तको योगी।
तस्माद् गुरु-परिचरणे चेतः सन्धाय त·न्मते तिष्ठेत्॥ २८॥

श्री-शङ्करा·चार्य-पदा·रविन्द-भक्तेषु भद्राणि भवन्ति नित्यम्।
निद्रां विहाया·थ समस्त-लोकै·र्मुद्रा तदीया शिरसै·व धार्या॥ २९॥

शङ्कर-गुरु-वर-चरितं न्यङ्क-मतीनां दुरासदं भरितम्।
परमा·मृत-रस-पूर्णैः परमा·नन्दै·कदायि पठनीयम्॥ ३०॥

गुरु-पाद-भजन-सम्भ्रम-सम-रस-सुख-भरित-मानसाः सरसाः।
संसृति-महा-समुद्रं सन्तीर्या·नन्द-रूप-तां यान्ति॥ ३१॥

इति श्रीमार्कण्डेयसंहितायां शतखण्डात्मिकायां द्विसप्ततितमखण्डे सप्तमपरिस्पन्दः
॥

श्री-देशिकः पद्मपदं स्व-शिष्यं पाखण्ड-खण्डा·र्थ·मतिप्रचण्डम्।
शृङ्गा·द्रि-देशे श्रित-तुङ्ग-भद्रे नियोजयामास स शङ्करा·र्यः॥ १॥

सुरेश्वरा·चार्य-वरं स्व-शिष्यं काञ्ची-पुरी-सुन्दर-कामकोटौ।
श्री-चन्द्रमौली·श्वर-पूजना·र्थं नियोज्य चक्रेऽस्य धरा·धिपत्यम्॥ २॥

श्री-काञ्ची-कामकोटी-निलय-शशिकलो·त्तंस-पूजा-धुरीणं
पारीणं श्री-कलायां परम-गुरु-पदा·धीश्वरं योगि-राजम्।
ये वा ना·र्चन्ति भूमौ शुभ-तर-परमा·द्वैत-सिद्धान्त-मार्गो·
द्योतं श्री-राज्य-सिंहा·सन-पद-द·महो पामरा·स्ते पतन्ति॥ ३॥

ये सेवन्ते गुरुं तं सतत·मनुगता योजनानां शतेऽपि
प्राप्य स्थानं प्रकामं नि·रवधि-धन-धान्या·धिराज्यं श्रयन्ते।
पुत्रान् पौत्रान् प्रपौत्रान् दुहितृ-जन·मपि प्रौढ-भाग्यं च भोग्यं
योग्या·गाराणि रामाः शर·दुडुप-मुखी·मोक्ष-साम्राज्य-लक्ष्मीम्॥ ४॥

काञ्ची-पीठा·धिपं ये यति-पति·मखिला·चार्य·माखण्डल-श्री-
सम्पन्नं पन्नगा·रि-ध्वज-विधि-हरिभि·र्भाव्यमानं शरण्यम्।
ते सातत्यं रमन्ते कलश-जलधि-जा·मायु·रारोग्य-युक्ताः
स्थाने·ष्वानन्द-भूम·स्वनवरत-शुभै·श्वर्य-भाजो महीपाः॥ ५॥

ये चो·न्मत्ता·न्तरङ्गा गुरु-वर-चरणा·म्भोज-सेवा-विहीनाः
हीना·स्ते सर्व-सौख्यै·र्निरय-वसतयो निन्दिताः सर्व-लोकैः।
कृत्वा कृत्वाऽन्य-देवा·र्चन·मपि सुकृता·न्यातता·न्यात्म-विद्या-
राहित्या·दात्म-हाना·दहह कु-जननं प्राप्नुवन्ती·ह ते वै॥ ६॥

तस्मात् सर्वा·त्मना सर्व-पुरुषा·र्थै·क-हेतवे।
सेतवे सर्व-धर्माणां गुरवे स्पृहयेद् बुधः॥ ७॥

इति श्रीमार्कण्डेयसंहितायां शतखण्डात्मिकायां द्विसप्ततितमखण्डेऽष्टमपरिस्पन्दः
॥

❀

The authority importance of this text

The Markandeya Samhita has been honoured by our Purvacharya-s as an important pracheena pramana text for Shri Shankara Charitam.

That is why its section regarding Shri Shankara Vaibhavam was published by Shrimatam scholars in the times of the 66th and 68th Kamakoti Jagadguru-s bearing the name Shri Chandrashekharendra Sarasvati Shricharana.

Further this text has been quoted as pramana in the discourses of our 68th Kamakoti Peetadhipati compiled as "Deyvattin Kural". In the original Tamil edition, this is present on pages 940, 941, 1039, 1065, 1093, 1097, 1100, 1105 of the 5th book in the section "Shri Shankara Charitam", and page 598 of the 6th book in the section on "Saundarya Lahari".

Publication details

The Shri Shankara Vaibhavam section of Markandeya Samhita was published in CE 1897 at Chennai by Kalaratnakara Press in Telugu script.

It had been included in a publication of Jagadguru Ratna Mala of Shri Sadashiva Brahmendra and its vyakhyana Sushama. Along with it, the Shri Shankara Charita adhyaya of Shiva Rahasya, and some copper plate details related to our Shrimatam have been published in the same book.

The same compilation has been republished in CE 1962 at Chennai by Kamakoti Koshasthanam in Devanagari.

This is now (CE 2024) once more published on the sacred occasion of the year of Shri Shankara Bhagavatpada's 2500th Aradhana for the anusandhana of devotees with the blessings of the current (70th) Kamakoti Peetadhipati Jagadguru Shri Shankara Vijayendra Sarasvati Shankaracharya Swamigal.

Let us read this great pramana text and benefit!